

Retningslinjer for gjennomføringen av prøveforelesninger ved Institutt for offentlig rett, vedtatt 3.12.2018 av instituttleder Inger Johanne Sand etter forslag fra en arbeidsgruppe (IORs prøveforelesningsutvalg)

Bakgrunn og formål

Mandatet for arbeidsgruppen (prøveforelesningsutvalget) ble gitt av Instituttrådet ved Institutt for offentlig rett 15.3.2018:

- «1. Med utgangspunkt i de erfaringene instituttet og eventuelt andre har hatt med bruk av prøveforelesninger ved ansettelse bes utvalget utrede og foreslå hvordan prøveforelesninger som ledd i vurderingene av søkere til faste vitenskapelige stillinger, bør organiseres. Det omfatter formål og tema for forelesningen, tilhørere, sted og hvem som bør vurdere de.
2. Utvalget skal komme med forslag til kriterier for bedømmelsen av prøveforelesningene.
3. Utvalget kan ut over dette også selv komme med andre forslag til hvordan pedagogiske kvalifikasjoner kan dokumenteres og vurderes.»

Prøveforelesningsutvalget besto av

- Førsteamanuensis Synnøve Ugelvik (leder)
- Stipendiat Ingvild Bruce
- Professor Christoffer Eriksen
- Professor Benedikte Moltumyr Høgberg
- Førsteamanuensis Anders Løvlie
- Elizabeth Kathleen Hodges Dale (JSU)

Stephanie Schmölder fungerte som gruppens sekretær.

Gruppen hadde tre møter: 15. mai 2018, 20. juni 2018 og 6. september 2018. Drøftelsene baserte seg på en oversikt over regler, retningslinjer og praksis for prøveforelesninger fra ulike akademiske institusjoner, herunder; Det Humanistiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, NTNU, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, OsloMet og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, samt utvalgsmedlemmenes erfaringer med ansettelsesprosesser i ulike stillingskategorier der det har blitt brukt prøveforelesninger.

Arbeidsgruppens forslag ble disputert i IORs instituttråd 24.10.2018. Etter ønske fra rådet ble enkelte mindre justeringer i teksten ble foretatt av arbeidsgruppens leder, Synnøve Ugelvik. Deretter ble teksten vedtatt av instituttleder Inger Johanne Sand som gjeldende retningslinjer for Institutt for offentlig rett.

Retningslinjer for organisering av prøveforelesninger som ledd i vurdering av søkere til faste vitenskapelige stillinger

Merknader til enkelte av punktene følger nederst i dokumentet.

1. Oppnevning av prøveforelesningskomité

Når det foreligger faglig bedømmelse av søkere til faste vitenskapelige stillinger til Institutt for offentlig rett, bestemmer instituttets innstillingsorgan om det skal avholdes prøveforelesning. Dersom det avholdes prøveforelesning, skal instituttets innstillingsorgan oppnevne en egen prøveforelesningskomité («komiteen»), som sørger for å gjennomføre prøveforelesninger for relevante søkere i samråd med instituttleder. Det skal begrunnes dersom det ikke blir avholdt prøveforelesning.

Til medlemmer av komiteen oppnevnes:

- To studentrepresentanter fra JSU som fortrinnsvis har tatt eksamen i minst ett fag prøveforelesningen berører.
- 1-3 fast vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet, UiO, fra relevante fag.
- Komiteen kan eventuelt suppleres med en til to stipendiater.

Ingen kan ta sete i både prøveforelesningskomiteen og komiteen til å intervju søkerne («intervjukomiteen»), heller ikke instituttleder eller medlemmer av dekanatet.

Det bør ikke oppnevnes eksterne medlemmer.

Komiteen skal ha den samme sammensetningen for alle prøveforelesningene i samme søknadsrunde.

2. Valg av tema for forelesningen

Komiteen skal i samråd med instituttleder bestemme prøveforelesningstema. Samme prøveforelesningstema skal gis til alle søkere som er relevante for prøveforelesning i en og samme søknadsrunde.

Temaet skal hentes fra det eller de fag stillingen er utlyst i, eller fra juridisk metode eller øvrige generelle juridiske problemstillinger.

Prøveforelesningstema bør dekke ett eller flere sentrale punkter i kunnskapskravene til de relevante fag i studiet. Komiteen informerer kandidaten om tema, målgruppe, varighet og bedømmelseskriterier senest 10 virkedager før prøveforelesningen.

3. Vurderingskriterier

Følgende kriterier skal ligge til grunn for vurderingen av prøveforelesningene:

1) Faglig kvalitet:

Prøveforelesningen skal

- a) være informativ, og formidle kunnskap og resonnementer
- b) svare tydelig på det tema som er oppgitt,
- c) være forståelig for den målgruppen som forelesningen er ment for, og
- d) få frem kjente hovedlinjer, nyanser, modifiseringer, samt en kritisk analyse innenfor rammen av oppgitt tema.

2) Pedagogisk kvalitet:

Prøveforelesningen bør

- a) være klar, oversiktlig og strukturert,
- b) være egnet til å fange oppmerksomheten til målgruppen, og
- c) for det tilfellet at det benyttes hjelpemidler, bidra til oppfyllelsen av ett eller flere av ovennevnte kriterier.

4. Vurderingsprosessen

Komiteens medlemmer skal hver for seg vurdere prøveforelesningen etter samtlige vurderingskriterier.

Umiddelbart etter gjennomføring av hver enkelt prøveforelesning, bør hele komiteen møte den komité som gjennomfører intervjuer med søkerne («intervjukomiteen»). I møtet skal hvert medlem av prøveforelesningskomiteen avgi sin vurdering til intervjukomiteen i den rekkefølge intervjukomiteen bestemmer. Studentrepresentantene bør presentere sine vurderinger først. Komitemedlemmenes vurderinger av prøveforelesningene er muntlige.

Intervjukomiteen fører protokoll fra møtet, der de innspill fra prøveforelesningskomiteen som får betydning for vurderingen av søkerne skal nedtegnes. Prøveforelesningskomiteens medlemmer skal forlate møtet før intervjuene begynner.

Prøveforelesningsutvalgets merknader til enkelte av punktene

Følgende merknader utdyper bakgrunnen for hvorfor de enkelte punktene er formulert slik de er.

Til pkt. 2

Flere grunner taler mot ekstern representasjon: En ekstern representant vil i liten utstrekning være kjent med hvilke kunnskaps- og læringsbehov instituttet særlig trenger å få dekket. Med ekstern representasjon kan det også reises spørsmål om det innføres et nytt beslutningsnivå i prosessen, med krav om innsyn, kontradiksjon mv.

I tillegg vil en ekstern representant fordyre prosessen, mens det må kunne forventes at interne i fagmiljøet er til stede på prøveforelesning av egeninteresse. Ekstern representasjon vil også øke de logistiske utfordringer med å finne passende tidspunkt for prøveforelesningene, særlig i lys av at den eksterne representanten skal være til stede ved alle forelesningene – og da til søkere som kanskje også er eksterne/tilreisende. Eksterne vil til gjengjeld ha vært representert i den faglige bedømmelsen av søkerne.

Dersom det ikke er mulig å finne et tilstrekkelig antall fast vitenskapelige ansatte ved Fakultetet fra de relevante fagområde, kan det oppnevnes eksterne medlemmer, fortrinnsvis med undervisningserfaring ved Fakultetet.

Til pkt. 3

Målgruppen for prøveforelesningen bør angis slik at det kommer tydelig frem hvem den er ment for og hvilket faglig nivå de befinner seg på. Dersom målgruppen er studenter, bør det angis hvor langt i studieførløpet studentene har kommet. For det tilfellet at det skal holdes prøveforelesning med søkere uten tidligere tilknytning til Fakultetet, bør samtlige til prøveforelesning få en lenke til informasjon om studieførløpet ved Fakultetet.

Alternativt kan målgruppen være doktorgradsstipendiater som gjennomfører Fakultetets doktorgradsprogram. Dette kan være særlig aktuelt for tiltredelse i stilling i metode, rettsteori, rettsfilosofi mv.

Til pkt. 4

Flere grunner tilsier at prøveforelesningskomiteens vurderinger formidles muntlig, og at intervjukomiteen nedtegner de innspill som får betydning for vurdering av søkerne:

- Ved vurdering av søkeres personlige egnethet er prøveforelesningen bare en i en rekke andre relevante momenter, som blant annet intervju av søkeren selv, referanseintervjuer, attester, tildelingsbrev og prosjektrapporter. Det fremgår av UiOs Kommentarer til Regler om framgangsmåten ved tilsetning i professorater og førsteamanuensisstillinger at vurderinger av personlig egnethet så langt som mulig skal dokumenteres. Det vil skape klarere ansvarsforhold om det er ett og samme organ som er ansvarlig for å vurdere og dokumentere alle vurderinger av personlig egnethet. Intervjukomiteen har allerede ansvar for å vurdere og dokumentere søkerens egnethet basert på intervjuer, referanseintervjuer, attester, tildelingsbrev og prosjektrapporter, og bør av den grunn også ha det overordnede ansvar for å dokumentere vurderingen av prøveforelesningen.
- Muntlighet i prøveforelesningskomiteens tilbakemeldinger etablerer en mindre byråkratisk framgangsmåte enn skriftlige tilbakemeldinger. Etterprøvbareheten i vurderingene sikres ved at intervjukomiteen må protokollere prøveforelesningskomiteens vurderinger dersom disse får betydning for den videre innstilling og rangering av søkere.
- Muntlighet gir mulighet for raskere og rimeligere ansettelsesprosesser. Skriftlige tilbakemeldinger fra prøveforelesningskomiteen vil ta mere tid, og gjøre det vanskelig å gjennomføre prøveforelesninger og intervjuer samme dag. Dette vil kunne fordyre prosessen unødig, særlig ved tilreisende søkere.
- Skriftlige tilbakemeldinger fra prøveforelesningskomiteen vil innføre et formelt nytt nivå i ansettelsesprosessen "mellom" bedømmelseskomiteens innstilling og instituttleders innstilling, med de uavklarte rettslige konsekvenser det vil kunne lede til.